

MS-medicatie: Cladribine (Mavenclad®)

Voor wie

Cladribine kan worden voorgeschreven aan mensen met actieve relapsing-remitting multiple sclerose (RRMS) die onvoldoende reageren op andere MS remmende medicijnen.

Hoe werkt cladribine?

Cladribine zorgt voor een snelle daling van een bepaalde groep witte bloedcellen die een rol spelen bij MS. Hierdoor zijn er minder aanvallen van het afweersysteem op de hersenen en het ruggenmerg en dus minder terugvallen (schubs, relapses).

Bijwerkingen

De meest voorkomende bijwerking is een daling van een bepaald type witte bloedcellen, de lymfocyten, waardoor u vatbaarder bent voor (vooral) virale infecties.

Minder frequent voorkomende bijwerkingen zijn een herpesvirusinfectie (bijvoorbeeld een koortslip of gordelroos), huiduitslag, of kale plekken op het hoofd.

Zeer zelden werden ernstige infecties waaronder tuberculose gemeld als bijwerking.

Bij patiënten die cladribine gebruiken voor een andere reden, namelijk haarcelleukemie, zijn er enkele gevallen gemeld van progressieve multifocale leukoencefalopathie (PML).

PML is een zeldzame, ernstige infectie van de hersenen met het JC virus die kan leiden tot ernstige invaliditeit of overlijden. Er zijn nog geen gevallen van PML gemeld bij mensen die cladribine gebruiken voor MS.

Bij onderzoek werden meer maligniteiten (kanker) gevonden bij mensen die cladribine gebruikten ten opzichte van mensen uit de placebogroep.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de bijwerkingen verwijzen wij u naar de bijsluiter.

Behandelkuur

De behandeling met cladribine bestaat uit twee behandelkuren in twee opeenvolgende jaren.

Per jaar bestaat een behandelkuur uit twee behandelweken:

Week 1: aan het begin van de eerste maand van het behandeljaar.

Week 2: aan het begin van de tweede maand van het behandeljaar.

Elke behandelweek bestaat uit vier of vijf dagen waarop u, afhankelijk van uw lichaamsgewicht, één of twee tabletten moet innemen.

Na de voltooiing van de twee behandelkuren is er in principe geen verdere behandeling meer nodig.

Inname

Neem tijdens elke behandelweek de dagelijkse dosis op ongeveer hetzelfde tijdstip in met tussenpozen van 24 uur. Als een dagelijkse dosis bestaat uit twee tabletten, neem dan beide tabletten samen in als één dosis. Neem de tabletten in met water en slik ze door zonder erop te kauwen. Inname met voedsel is niet nodig. Als u andere orale medicatie gebruikt, let er dan op dat er tenminste 3 uur zit tussen de inname van cladribine en uw andere medicijnen.

Procedure

Voordat u gaat beginnen met cladribine wordt u gezien op het screeningspreekuur. Hierbij zal een arts een aantal punten checken om te bepalen of u de behandeling veilig kan starten.

- Bloedonderzoek waarbij gekeken wordt naar het aantal rode- en witte bloedcellen, bloedplaatjes, leverfunctie, nierfunctie, HIV, hepatitis B, tuberculose en de waterpokken (Varicella zoster). Indien uit het bloedonderzoek blijkt dat u de waterpokken nog niet heeft doorgemaakt, moet u gevaccineerd worden tegen het varicella virus voordat u met cladribine kan starten.
- Longfoto voor de screening op tuberculose.
- Zwangerschapstest.
- Binnen 3 maanden voor aanvang van de kuur moet er een MRI-scan van de hersenen gemaakt zijn. Als die er niet is, zal deze nog gemaakt moeten worden.
- Tevens zullen er een aantal neurologische testen verricht worden en zal u gevraagd worden een aantal vragenlijsten in te vullen.

Eén week later wordt u gebeld over de uitslagen van het bloedonderzoek en de longfoto. Indien hierbij geen bijzonderheden zijn wordt de 1e behandelweek gestart.

Controleafspraken polikliniek

- 3 weken Controle polikliniek ter evaluatie bijwerkingen en bloedonderzoek
- 2 maanden Bloedonderzoek, telefonische controle
- 3 maanden Controle neuroloog
- 6 maanden Controle polikliniek en bloedonderzoek
- 11 maanden Controle polikliniek en bloedonderzoek en longfoto
- 12 maanden MRI hersenen en controle neuroloog voor uitslagen
- 12 maanden Neurologisch onderzoek door arts-onderzoeker
- 13 maanden Telefonische controle ter evaluatie bijwerkingen en bloedonderzoek
- 14 maanden Controle polikliniek inclusief bloedonderzoek
- 18 maanden Controle neuroloog inclusief bloedonderzoek
- 24 maanden MRI hersenen, bloedonderzoek, controle neuroloog voor uitslagen
- 24 maanden Neurologisch onderzoek door arts-onderzoeker

Hierna : jaarlijkse controle neuroloog en MRI hersenen (eerder bij neurologische uitval)

Zwangerschap en borstvoeding

Tijdens de behandeling met cladribine moet u voorkomen dat u zwanger wordt. Het gebruik van cladribine kan namelijk aangeboren afwijkingen veroorzaken bij het kind. Pas zes maanden na de laatste dosis kunt u proberen zwanger te raken, tot die tijd dient u goede anticonceptie te gebruiken. Vrouwen die orale anticonceptie (de pil) gebruiken worden geadviseerd gedurende inname van cladribine tot 4 weken na de laatste dosis tevens condooms te gebruiken.

Ook mannen die cladribine gebruiken worden geadviseerd tot 6 maanden na de laatste dosis anticonceptie gebruiken, aangezien het medicijn waarschijnlijk invloed heeft op de vorming van zaadcellen.

Het is onduidelijk of cladribine in borstvoeding terecht komt. Tijdens en gedurende 1 week na de laatste dosis wordt geadviseerd geen borstvoeding te geven.

Vaccinaties

Sommige vaccinaties mogen niet gegeven worden als u MS-medicatie krijgt. Het gaat om de 'levend verzwakte' vaccins. Ook kunnen vaccinaties minder effectief zijn dan normaal.

Let op: heeft u als kind niet alle vaccinaties volgens het rijksvaccinatie programma gehad? Of heeft u in de toekomst voor buitenlandse reizen specifieke vaccinaties nodig? Overleg dan met uw neuroloog, voor de start van de MS-medicatie.

Vragen en antwoorden

Ik ben vergeten de medicatie in te nemen. Wat moet ik nu doen?

Zodra u dit merkt, mag u cladribine later op dezelfde dag nog innemen. Als u er pas de volgende dag achter komt dat u een dosis bent vergeten, dan moet u de vergeten dosis niet samen met de volgende geplande dosis innemen, maar dan verlengt u het aantal dagen van de behandelweek met 1 dag. Als u 2 opeenvolgende doses vergeet, geldt dezelfde regel en wordt het aantal dagen van de behandelweek met 2 dagen verlengd.

Ik heb per ongeluk te veel medicatie ingenomen. Wat moet ik doen?

Als u te veel capsules hebt ingenomen, neem dan direct contact op met uw neuroloog.

Mag ik alcohol gebruiken in combinatie met cladribine?

Het gebruik van alcohol in combinatie met cladribine is niet onderzocht. Er is echter geen reden aan te nemen dat er een probleem is.

Wat is het effect van cladribine op orale anticonceptiemiddelen ("de pil")?

Het effect van cladribine op orale anticonceptie is niet onderzocht. Om deze reden worden vrouwen die orale anticonceptie gebruiken geadviseerd gedurende inname van cladribine tot 4 weken na de laatste dosis tevens condooms te gebruiken.

Wat is het effect van cladribine op andere geneesmiddelen?

Cladribine kan problemen geven bij het gebruik van een aantal andere medicijnen. Vertel daarom uw behandelend arts welke medicijnen u met of zonder recept gebruikt. Zie hiervoor ook de bijsluiter.

Zoals reeds genoemd is het hiernaast belangrijk dat er altijd tenminste 3 uur zit tussen inname van cladribine en uw andere medicijnen.

Hoe wordt cladribine aan u geleverd?

Cladribine wordt geleverd door de Universitaire Poliklinische Apotheek Amsterdam UMC, locatie VUmc. Uw arts stuurt het recept voor cladribine digitaal naar deze apotheek. Zij nemen daarna telefonisch contact met u op om uw dossier in de apotheek aan te maken of aan te vullen. Indien uw recept verloopt hoeft u zelf niets te doen. De apotheek zal een nieuw recept voor u aanvragen bij uw behandelaar. De apotheek maakt het recept 2 weken voor u het nodig heeft voor u klaar. Er wordt altijd vooraf telefonisch contact met u opgenomen. U kunt ervoor kiezen om het medicijn gratis bij u thuis te laten bezorgen of om dit in de Medicijnkluis bij de apotheek te laten plaatsen.

Bezorgen

De apotheek werkt samen met bezorgdienst AMP. U ontvangt per e-mail bericht van AMP wanneer de apotheek uw medicatie verzonden heeft. U kunt dan zelf via de website van AMP een bezorgafspraak inplannen.

Medicijnkluis

De Medicijnkluis is een afhaalsysteem waarmee u zelf uw medicijnen veilig en eenvoudig kunt afhalen. U hoeft dan niet in de rij te staan bij de apotheek. Ook is deze Medicijnkluis toegankelijk buiten de openingstijden van de apotheek. Wanneer uw medicatie in de Medicijnkluis is geplaatst, ontvangt u een e-mail of SMS met daarin de afhaalcode en de afhaaltermijn. Zie ook de folder [De medicijnkluis](#).

Heeft u nog vragen over dit medicijn?

U kunt uw vraag stellen aan de poliklinische apotheek van het VUmc.

De Universitaire Poliklinische Apotheek VUmc is het beste bereikbaar via e-mail:

apotheek.polikliniek@amsterdamumc.nl

Daarnaast zijn ze ook op werkdagen telefonisch bereikbaar op 020 444 27 77 tussen 08:00-12:00 en 14:00 en 16:30 uur.

Contact

Vragen kunt u stellen door een bericht te sturen via Mijn Dossier van het elektronisch patiëntendossier van Amsterdam UMC. Mocht u geen gebruik maken van Mijn Dossier, dan kunt u ook contact opnemen via e-mail: msspreekuur.info@vumc.nl.

In geval van spoed neemt u contact op met uw huisarts. Deze kan zo nodig contact zoeken met de dienstdoende neuroloog.

Een afspraak met uw neuroloog of MS-verpleegkundige maakt en verzet u via een afspraakverzoek in Mijn Dossier en via 020 444 11 60.

Om nieuwe klachten (een mogelijke schub) te laten beoordelen of een MS-gerelateerde vraag te stellen, belt u met onze MS-telefoon via 020 444 07 75. U krijgt dan een terugbelafspraak met de MS-verpleegkundige binnen 48 uur.

Meer MS-informatie

Voor actuele MS-informatie en nieuws over MS-onderzoek, kijk op de website:

www.mscentrumamsterdam.nl

U kunt zich inschrijven voor onze MS-nieuwsbrief via:

www.amsterdamumc.nl/mscentrumniewsbrief

Folders over MS zijn te downloaden via:

www.amsterdamumc.nl/msfolders

Steun MS-onderzoek

‘Wij willen mensen met MS een normaal dagelijks leven geven’ Wij kunnen niet zonder uw steun! Doneren kan via www.steunmscentrumamsterdam.nl